

PRESUDA SUDA

2. ožujka 1982.(*)

„Slobodno kretanje robe – Vjerna imitacija”

U predmetu 6/81,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Gerechthshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu, Nizozemska) u predmetu koji se pred njim vodi između

BV Industrie Diensten Groep, Haag,

i

J. A. Beele Handelmaatschappij BV, Hoorn,

o tumačenju članaka 30. do 36. Ugovora,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik, G. Bosco, A. Touffait i O. Due, predsjednici vijeća, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros i F. Grévisse, suci,

nezavisni odvjetnik: P. VerLoren van Themaat,

tajnik: P. Heim,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 11. prosinca 1980., koju je Sud zaprimio 14. siječnja 1981., Gerechthshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u prethodno pitanje o tumačenju pravila Ugovora o slobodnom kretanju robe.
- 2 Pitanje je postavljeno u okviru postupka između nizozemskog poduzeća, jedinog uvoznika kablinskih vodova proizvedenih u Švedskoj koji se u Nizozemskoj prodaju od 1963., i drugog nizozemskog poduzeća koje kablenske vodove proizvedene u Saveznoj Republici Njemačkoj prodaje u Nizozemskoj od 1978. Iz spisa proizlazi da su švedski kablinski vodovi prethodno bili zaštićeni patentnim pravom, među ostalim, u Saveznoj Republici Njemačkoj i Nizozemskoj te da su njemačka proizvodnja kablinskih vodova i njihov uvoz u Nizozemsku započeli po isteku tih patenata.
- 3 Prvospomenuto poduzeće podnijelo je predsjedniku Arrondissementsrechtbanka, Haag (Okružni sud u Haagu, Nizozemska), tužbu za privremenu pravnu zaštitu protiv

drugog poduzeća uz obrazloženje da su njemački kabelski vodovi vjerna imitacija švedskih kabelskih vodova i od njega zatražilo da tuženiku zabrani prodaju ili dopuštanje prodaje njemačkih kabelskih vodova u Nizozemskoj.

4. Predsjednik Arrondissementsrechtbanka je zahtjev prihvatio pa je drugo poduzeće podnijelo žalbu Gerechtshofu, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu). Prema odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, taj je sud privremeno zaključio da je njemački proizvođač mogao, a da pritom ne naštetiti kakvoći svojeg proizvoda ni s gospodarskog ni s tehničkog aspekta, osmisliti drukčiji sustav kabelskih vodova od švedskog i da se, budući da to nije učinio, stvorio zabunu u pogledu ta dva proizvoda. Slijedom toga, Gerechtshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu) smatra da je predsjednik Arrondissementsrechtbanka (Okružni sud) ispravno odlučio da je prema nizozemskom pravu njemački proizvod vjerna imitacija švedskih kabelskih vodova. Budući da je tuženik istaknuo da su kabelski vodovi koje je prodavao bili zakonito stavljeni na tržište u drugoj državi članici, pa je stoga tužiteljeva tužba protivna člancima 30. do 36. Ugovora o EEZ-u, Gerechtshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu) odlučio je Sudu postaviti sljedeće prethodno pitanje:

„Pod pretpostavkom da:

- (a) trgovac u Nizozemskoj prodaje proizvode koji više nisu zaštićeni patentom, bezrazložno su gotovo identični proizvodima koje neki drugi trgovac već dulje vrijeme prodaje u Nizozemskoj i koji se razlikuju od drugih sličnih proizvoda, čime prvi trgovac bespotrebno stvara zabunu;
- (b) se, u skladu s nizozemskim pravom, prvi trgovac time nelojalno tržišno natječe s drugim trgovcem i čini protupravno djelo;
- (c) nizozemsko pravo drugom trgovcu priznaje po toj osnovi pravo na sudsku zabranu kojom se prvom trgovcu zabranjuje nastavak prodaje tih proizvoda u Nizozemskoj;
- (d) su proizvodi drugog trgovca proizvedeni u Švedskoj, a oni prvog trgovca u Saveznoj Republici Njemačkoj;
- (e) prvi trgovac svoje proizvode uvozi iz Savezne Republike Njemačke, u kojoj te proizvode zakonito stavlja na tržište osoba koja nije drugi trgovac, švedski proizvođač ili netko s njima povezan ili kojega je jedan od njih na to ovlastio;

isključuju li pravila o slobodnom kretanju robe sadržana u Ugovoru o EEZ-u, unatoč odredbi članka 36., pravo drugog trgovca na sudsku zabranu protiv prvog trgovca?”

5. Iz spisa proizlazi da se nizozemsko pravno pravilo na koje se pitanje odnosi, kao uostalom i zaštita od vjerne imitacije koju pruža pravo većine drugih država članica, u biti razvilo iz sudske prakse. Kao što je Komisija napomenula, do sada na razini Zajednice nije bilo pokušaja usklađivanja nacionalnih pravila o zaštiti od vjerne imitacije. Zato se ispitivanje usklađenosti takve zaštite s pravilima o slobodnom kretanju robe sadržanima u Ugovoru valja ograničiti na načine zaštite predviđene nizozemskim pravom koji su opisani u odluci Gerechtshofa, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu).

6. Iz te odluke proizlazi da je, ovisno o odgovoru koji će se dati na postavljeno pitanje, Gerechtshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu) naklonjen potvrditi zabranu

prodaje u Nizozemskoj u pogledu proizvoda za koje pretpostavlja da su se zakonito prodavali u drugoj državi članici.

- 7 Takva zabrana predstavlja prepreku slobodnom kretanju robe između država članica i u načelu proizlazi iz članka 30., kojim se zabranjuju sve mjere s učinkom istovrsnim količinskim ograničenjima uvoza. Međutim, Sud je opetovano odlučio (među ostalim u presudi od 20. veljače 1979., „Cassis de Dijon”, C-120/78, Zb., str. 649. i u presudi od 17. lipnja 1981., Komisija/Irska, 113/80, Zb., str. 1625.) da u slučaju nepostojanja zajedničkih pravila o proizvodnji i stavljanju na tržište proizvoda, prepreke kretanju u Zajednici koje proizlaze iz razlika među nacionalnim zakonodavstvima treba prihvatiti ukoliko se takav propis, koji se bez razlike primjenjuje i na domaće i na uvezene proizvode, može opravdati kao nužan za ispunjenje imperativnih zahtjeva osobito u pogledu zaštite potrošača i poštenih poslovnih transakcija. Stoga valja ispitati ispunjava li zaštita od imitiranja te uvjete na način opisan u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje.
- 8 Iako se u ovom slučaju glavni predmet odnosi na zaštitu proizvoda proizvedenoga u trećoj zemlji od prodaje proizvoda proizvedenoga u državi članici, primjena sudske prakse ne ovisi, prema mišljenju nacionalnog suda, o zemlji podrijetla imitiranog proizvoda i zemlji podrijetla proizvoda koji jest imitacija. Štoviše, odluka nacionalnog suda ne sadrži ništa iz čega bi se dalo zaključiti da je primjena te sudske prakse prilagođena posebnim potrebama domaće proizvodnje, tako da se uvezeni proizvodi stavljaju u nepovoljniji položaj. Stoga valja pretpostaviti da se sudska praksa na koju se poziva nacionalni sud primjenjuje bez razlike i na nacionalne i na uvezene proizvode.
- 9 Nacionalna sudska praksa koja zabranjuje vjernu imitaciju tuđeg proizvoda na način koji može stvoriti zabunu doista može zaštititi potrošače i promicati poštene poslovne transakcije; riječ je o općim interesima koji, u skladu s gore navedenom praksom Suda, mogu opravdati postojanje prepreka kretanju u Zajednici koje proizlaze iz razlika između nacionalnih pravila o stavljanju proizvoda na tržište. Da takvo pravilo stvarno ispunjava imperativne zahtjeve potvrđuje, među ostalim, činjenica da je u skladu s načelom koje je u podlozi članka 10.a Pariške konvencije o zaštiti industrijskog vlasništva, kako je zadnje izmijenjena u Stockholmu 14. srpnja 1967., kojim se, među ostalim, zabranjuju sve radnje koje mogu dovesti do zablude u pogledu proizvoda konkurenta, te činjenica da je to pravilo u načelu priznato sudskom praksom većine država članica.
- 10 Kako bi se odgovorilo na pitanje je li takva sudska praksa, kako je opisana u presudi suda koji je uputio zahtjev, potrebna za postizanje gore navedenih ciljeva ili pak premašuje ono što se njima može opravdati, valja bolje proučiti u odluci opisane načine njezine primjene.
- 11 U tom pogledu, iz samog teksta postavljenog pitanja proizlazi, prvo, da su prema privremenoj ocjeni nacionalnog suda proizvodi čije stavljanje na tržište namjerava zabraniti, bezrazložno gotovo identični imitiranim proizvodima i da tužitelj u glavnom postupku time bespotrebno stvara zabunu. Nadalje, iz odluke nacionalnog suda proizlazi da se pitanje potrebe ili svrsishodnosti takvog imitiranja razmatralo ne samo s tehničkog, nego i s gospodarskog i trgovinskog gledišta.
- 12 Drugo, iz teksta postavljenog pitanja kao i iz spisa ne proizlazi da postoji bilo kakav dogovor ili ovisnost između švedskog proizvođača izvornog proizvoda i njemačkog

proizvođača proizvoda koji je ocijenjen kao imitacija i čije je stavljanje na tržište u Nizozemskoj sporno.

- 13 Kada su ispunjeni uvjeti navedeni u odluci nacionalnog suda, ne može se smatrati da sudska praksa u pogledu vjerne imitacije tuđeg proizvoda premašuje okvir imperativnih zahtjeva neodvojivo povezanih sa zaštitom potrošača i poštenom trgovinom.
- 14 Žalitelj u glavnom postupku je pred Sudom postavio pitanje rezervnih dijelova. Napomenuo je da se kabelski vodovi ugrađuju ne samo u zgradama, nego i u brodovima i da će zbog zabrane prodaje njemačkog proizvoda u Nizozemskoj popravke na brodovima u Nizozemskoj trebali izvoditi pomoću švedskih rezervnih dijelova čak i ako će brod biti opremljen njemačkim kabelskim vodovima. Budući da to pitanje nije postavio nacionalni sud i da je tužitelj u glavnom postupku pred Sudom iznio mišljenje da se tražena zabrana ne odnosi na rezervne dijelove namijenjene popravljajući njemačkih kabelskih vodova, na to pitanje u pogledu kojega prethodna razmatranja nisu nužno odlučujuća nije potrebno dati odgovor.
- 15 Stoga na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev valja odgovoriti da pravila Ugovora o EEZ-u o slobodnom kretanju robe ne sprečavaju da se pravilom nacionalnog prava koje se bez razlike odnosi na domaće proizvode i na uvezene proizvode trgovcu koji u dotičnoj državi članici dulje vrijeme prodaje proizvod koji se razlikuje od drugih sličnih proizvoda dodijeli pravo da od suda zatraži donošenje rješenja kojim se drugom trgovcu zabranjuje daljnja prodaja u toj državi članici proizvoda podrijetlom iz druge države članice u kojoj se on zakonito prodaje, ali koji je bezrazložno gotovo identičan prvospomenutom proizvodu i time bespotrebno stvara zabunu između ta dva proizvoda.

Troškovi

- 16 Troškovi vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje mu je odlukom od 11. prosinca 1980. uputio Gerechtshof, Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu), odlučuje:

Pravila o slobodnom kretanju robe sadržana u Ugovoru o EEZ-u ne sprečavaju da se pravilom nacionalnog prava koje se bez razlike odnosi na domaće proizvode i na uvezene proizvode trgovcu koji u dotičnoj državi članici dulje vrijeme prodaje proizvod koji se razlikuje od drugih sličnih proizvoda, dodijeli pravo da od suda zatraži donošenje rješenja kojim se drugom trgovcu zabranjuje daljnja prodaja u toj državi članici proizvoda podrijetlom iz druge države članice u kojoj se on zakonito prodaje, ali koji je bezrazložno gotovo identičan prvospomenutom proizvodu i time bespotrebno stvara zabunu između ta dva proizvoda.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 2. ožujka 1982.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski

RADNI PRIJEVOD